

Ολόκληρη η ομιλία του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου

“Από αυτό το ιστορικό μετόχι ξεκίνησε η εκπαιδευτική ιστορία της Ίμβρου, συνδεδεμένη για πάντα με το πρόσωπο του Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανού. Ο Βαρθολομαίος πίστευε στη δύναμη και την εμβέλεια της παιδείας, στην ιερή αποστολή του δασκάλου και στη δίψα των παιδιών για μάθηση και γνώση. Όσα έμαθε και γνώριζε ήθελε να τα μεταδώσει στους άλλους, ήταν «γεννημένος δάσκαλος». Το όραμα και η προσπάθειά του να ιδρύσει σχολείο στην Ίμβρο, η εμμονή και η επιμονή του, παρά τις δυσκολίες, η αυτοπεποίθηση και η πίστη στην πρόνοια του Θεού, αποτελούν και για μας σήμερα σύμβολο και πηγή έμπνευσης. Στο πρόσωπο του Βαρθολομαίου, όπως εύστοχα τονίζεται στο «Σημείωμα έκδοσης» του τελευταίου τεύχους του περιοδικού «Ίμβρος», «αλληλοσυμπληρώνονται αρμονικά η βαθιά, ακλόνητη πίστη στον Θεό, η άσβεστη αγάπη για την Ίμβρο, το πάντα ανήσυχο πνεύμα και η αδιάκοπη, πεισματώδης προσπάθεια εμβάπτισης του ανθρώπου στα νάματα της αληθινής παιδείας και της ολόπλευρης, καθολικής καλλιέργειας». Στο σχολείο, που ξεκίνησε να λειτουργήσει στο μετόχι των Ταξιαρχών, φοιτούσαν πολλοί φιλομαθείς νέοι, από όλα τα χωριά της Ίμβρου, οι οποίοι, «εκ του Σχολείου τούτου λαβόντες τα πρώτα φώτα και επεκτείνοντες βραδύτερον τας σπουδάς των και εις ανωτέρας του εξωτερικού σχολάς, ανεδείχθησαν οι πρώτοι της νήσου αναμορφωταί» (Κ. Χριστοδουλίδη, «Το Γλυκύ και το Σχοινούδι. Οι δύο πρωτοπόροι σταθμοί εις την εν Ίμβρω πνευματικήν και εξωτερικήν κίνησιν», Λεύκωμα της νήσου Ίμβρου, 1938, σ. 132). Η πορεία αυτή, η οποία παρήγαγε καρπών πολλών, μετά και την εκπαιδευτική άνοιξη επί ποιμαντορίας του Ίμβρου και Τενέδου Μελίτωνος, ανεκόπη βιαίως το μαύρο 1964.”

“Σήμερα, ελπίζουμε και πάλι. Η μακαρία ψυχή του Βαρθολομαίου αγάλλεται για την αναγέννηση της ομογενειακής μας παιδείας. Και μας υπενθυμίζει ότι, μέσα στο σύγχρονο περιβάλλον ριζικών ανακατατάξεων και αναπροσανατολισμού των εκπαιδευτικών πραγμάτων, οφείλουμε να αγωνισθούμε για τη διαφύλαξη των αξιών της παιδείας, οι οποίες έσωσαν το Γένος στη μακρά ιστορία του, το σώζουν και σήμερα, και παραμένουν καθοριστικής σημασίας για το μέλλον, αξίες που είναι ριζωμένες στην Ορθόδοξη παράδοσή μας και αντλούν ικμάδα από αυτήν.

Έχει ξεχωριστή βαρύτητα το γεγονός, ότι και στην Ίμβρο, φωτισμένοι κληρικοί και μοναχοί έθεσαν τα θεμέλια της παιδευτικής προσπάθειας και αγωνίσθηκαν για τη συνέχιση και την καρποφορία της. Αυτό δεν πρέπει να λησμονηθεί. Τίποτε αξιόλογο στην ιστορία του Γένους δεν συνέβη, όπου η Εκκλησία να μην έχει συμβάλει.

Οι Γλυκιανοί ήταν πάντοτε υπερήφανοι για τον Βαρθολομαίο Κουτλουμουσιανό και τα αδέρφια του, αλλά και για τον λόγιο συγχωριανό τους Μητροπολίτη Νικηφόρο Γλυκά, στον οποίο οφείλεται η ίδρυση και η λειτουργία της «Κεντρικής Ελληνικής Σχολής Ίμβρου» το έτος 1874, αλλά και σχολείων στα χωριά μας. Αυτό έδινε στα παιδιά του Γλυκέος ένα σπουδαίο πρότυπο, ενίσχυε την αγάπη τους για τα γράμματα. Βέβαια, οι λόγιοι αυτοί εκκλησιαστικοί άνδρες δεν ανήκουν μόνον στο Γλυκύ, ούτε μόνον στην Ίμβρο, αλλά αποτελούν διδασκάλους του Γένους, διαμορφωτές της παιδείας του.”

Στη συνέχεια ο Πατριάρχης αναφέρθηκε στη δική του “σχέση” με τον αείμνηστο Βαρθολομαίο Κουτλουμουσιανό.

“Ο Πατριάρχης σας έχει την τιμή να φέρη το όνομα του Βαρθολομαίου του Κουτλουμουσιανού. Ακόμη αντηχούν μέσα μου τα λόγια του Γέροντός μου, τότε Ίμβρου και Τενέδου Μελίτωνος, κατά την εις διάκονον χειροτονία μου πριν 61 χρόνια: «Καλώ σε Βαρθολομαίον, εις μνήμην Βαρθολομαίου του Κουτλουμουσιανού του Ίμβριού». Με την έννοια αυτή, με συνδέουν ισχυροί δεσμοί με το Γλυκύ. Σε αυτόν τον ναό λειτούργησα ως πρεσβύτερος, και όποτε βρίσκομαι εδώ, αισθάνομαι ιδιαίτερη συγκίνηση και χαρά. Θλίβομαι, βέβαια, γιατί το σχολείο του χωριού, το οποίο έχει κοινή αυλή με την Εκκλησία, είναι σήμερα ξενοδοχείο. Η καμπάνα της εκκλησίας και το κουδούνι του σχολείου εξέφραζαν το ίδιο μήνυμα, τον προσανατολισμό της ζωής στην Αλήθεια, τη γνώση και την πίστη ως ενιαία δύναμη ζωής.

Το κλειστό σχολείο του Γλυκέος είναι σύμβολο όλων των περιπετειών της μικρής πατρίδας μας στον εικοστό αιώνα. Το νέο κτίριο, χτισμένο με κόπους, θυσίες και πολλές ελπίδες, λειτούργησε μόνον ένα έτος ως ομογενειακό σχολείο. Θλίψη και απογοήτευση! Θυμίζουν όλα αυτά και τις περιπέτειες με τα τέσσερα μετόχια του Αγίου Όρους στην Ίμβρο. Όταν το μετόχι των Ταξιαρχών πέρασε σε άλλα χέρια, οι Γλυκιανοί μετέφεραν τις εικόνες, τα βημόθυρα, τα ιερά σκεύη και τα κειμήλια, σε αυτόν τον ενοριακό ναό που βρισκόμαστε, με πένθιμες κωδονοκρουσίες και δάκρυα. Ευδόκησε ο Θεός και ξαναχτίστηκε το Καθολικό του μοναστηριού, όπου τελέσαμε χθες την ιερά αγρυπνία. Και τον Μάϊου του 2017 με χαρμόσυνη κωδονοκρουσία και δοξολογία, επέστρεψαν όλα αυτά στην αρχική τους θέση. Είναι και τούτο ένα από όσα θετικά και ενθαρρυντικά συμβαίνουν στην Ίμβρο τα τελευταία χρόνια, χάριτι Θεού.”

Ο Παναγιώτατος συνέχισε προτρέποντας τούς συμπατριώτες του Ίμβριους, και ιδιαίτερως τη νέα γενιά, να παραμείνουν ενωμένοι και να συμβάλουν όλοι στην κοινή προσπάθεια για την Ίμβρο.

“Για να συνεχισθή αυτή η πορεία, πρέπει όλοι μας, όλοι οι Ίμβριοι, με πρώτη τη νέα γενιά, εδώ και όπου γης, να συμβάλουμε ενωμένοι και δυνατοί. Δεν υπάρχει άλλοθι για μη συμμετοχή στην προσπάθεια αυτή. Δεν πρέπει κανένα άλλο χωριό μας να ακολουθήση τη μοίρα του Κάστρου. Το Γλυκύ σήκωσε το 1964 το μεγαλύτερο βάρος από τις τραγικές συνέπειες του «Προγράμματος διάλυσης». Πρέπει να διασώση τον ιστορικό του χαρακτήρα, να συνεχισθή η παρουσία των ομογενών εδώ, στη γενέτειρα του Βαρθολομαίου και του Νικηφόρου Γλυκά.

Ευχαριστούμε τους λίγους Γλυκιανούς που δεν εγκατέλειψαν το χωριό τους στα πέτρινα χρόνια, κράτησαν ανοιχτή την εκκλησία τους, φύλαξαν τους τάφους των προγόνων, διέσωσαν το Γλυκύ από το να καταληφθή, όπως η γειτονική παλαιά πρωτεύουσα και έδρα της Μητροπόλεως, το Κάστρο. Χωρίς αυτούς δε θα υπήρχε σήμερα κανένας παλαιός Ίμβριος εδώ.

Ευχαριστούμε επίσης, στο όνομα όλων των Ίμβριών, και αναγνωρίζουμε τη συμβολή όλων εκείνων των συμπατριωτών μας που αναγκάστηκαν να ξενιτευθούν, αλλά

κράτησαν μέσα τους την αγάπη για το νησί, δημιούργησαν δραστήρια σωματεία που αγωνίσθηκαν για τα δίκαιά μας και για να μεταδώσουν στη νέα γενιά των Ιμβρίων τις αξίες και τις παραδόσεις μας. Όπως έχω πει και άλλη φορά, το «Πρόγραμμα διάλυσης» του 1964 δεν διέλυσε την ψυχή των Ιμβρίων, δεν αλλοίωσε την ταυτότητά μας. Μάλλον, η μεγάλη δοκιμασία λειτούργησε ως πηγή εγρήγορσης και αποφασιστικότητας για να σώσουμε την ιδιοπροσωπία μας.”

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του συνεχάρη τον Μητροπολίτη Ίμβρου και Τενέδου, για την πρωτοβουλία οργάνωσης του «Έτους Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανού του Ιμβρίου» και για τις επετειακές εκδηλώσεις. Επίσης εξέφρασε την Πατριαρχική ευαρέσκειά του και προς τον Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτη κ. Γρηγόριο Γρηγοριάδη για την προσφορά του στην Ενορία Κοιμήσεως της Θεοτόκου Γλυκέος, και ευχαρίστησε όλους όσοι συμμετείχαν “στις επετειακές εκδηλώσεις προς τιμήν του ευλογημένου τέκνου της Ίμβρου Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανού και προς ανάδειξη της ανεκτίμητης προσφοράς του στη γενέτειρά του, στην Εκκλησία, στα γράμματα και στο Γένος.